

Spetsställning och språkprocessande

Elisabet Engdahl
Svenska språket

I svenska är det ganska vanligt att spetsställa led, som i Adas fråga i (1):

- (1) Ada: Vilket vin var det du sa att du tycker är speciellt gott till skaldjur?
Beda: Vinho verde

Beda vet inte vilken funktion den spetsställda frasen *vilket vin* har i frågan innan hon processat den och upptäckt att det saknas ett subjekt till verbfrasen *är speciellt gott*. Hon måste alltså hålla frasen *vilket vin* i korttidsminnet medan hon tolkar resten av Adas fråga. Ada å sin sida måste komma ihåg hur hon började frågan så att den lokala kontexten för det spetsställda leDET passar. Hade hon i stället frågat som i (2), hade nog Beda studsat till.

- (2) Ada: * Vilket vin var det du sa att du tycker är speciellt god till skaldjur?

Talare av svenska brukar inte göra sådana grammatiska fel som i (2) och inte heller ha problem med att tolka (1), trots att sådana meningar kan verka komplexa. Vi har alltså en mental grammatik som hanterar spetsställda led under språkprocessandet. I detta föredrag tar jag upp några olika konstruktioner där spetsställning verkar påverka språkprocessandet.